

СУ ПЛАНИНАРСКО СКИЈАШКО ДРУШТВО „ПОШТАР“ НОВИ САД
 21000 НОВИ САД, улица Народних хероја бр.2, Телефони за контакт:
064 217 11 87 Зденка Каспер, председник; **064 236 95 24** Боривоје Вељковић;
062 621 217 Катарина Палјић, секретар; е-пошта: psdpostar@gmail.com
064 292-89-73 Владимир Кандић, е-сајт: www.psdpostar.org.rs
ПИБ: 102676375; Жиро рачун: 310 – 7748 - 55 НЛБ Континентал банка Н.Сад

UZBUDLJIVO I MOKRO ISKUSTVO

Radovala sam se pešacenju i planinarenju kanjonom reke Gradac, ali da ću dvanaest puta prelaziti bosa brzake nisam mogla ni zamisliti. A desilo se, očekivano, ali ne u tom broju. Sad, kad je sve prošlo, bez posledica, drago mi je što sam doživela i ovakvo iskustvo, jer u životu se uglavnom pamte i prepričavaju doživljaji koji iskaču iz rutine.

U nedeljno jutro, 14. juna 2020 god. sedamdesetak planinara, u organizaciji PSD „Železničar“ iz Novog Sad, okupilo se kod „lokomotive“, sa ciljem da pešače kanjonom reke Gradac, obiđu manastire Ćelije i Lelić i posete Brankovinu. Organizator je bio Zvonko Molnar a vodič Mihajlo Raković. Radoznala sam i uzbudjena, jer prvi put idem na celodnevnu planinarsku akciju sa „Železničarom“. Poznajem samo nekoliko planinara sa dosadašnjih akcija, ali to kod plainara nikad nije problem.

Put do Valjeva ide uobičajenom rutom – preko Iriškog venca, Iriga, Rume, Hrtkovaca, Pećinaca, Šapca. U mačvanskim selima nedeljni vašar. U Draginju me svaki put „iznenade“ gipsani lavovi na ogradama. Na jednoj brojim sedam. Pade mi na pamet da u ovom kraju gipsari sigurno dobro zaradjuju. Kuće, svaka veća od prethodne. Šta ćeš, vole gastabajteri da se zna ko više zaradjuje u Austriji, Nemačkoj, Švici.

Pred ulazak u kanjon Zvonko i Mihajlo se dogovaraju i daju nam instrukcije oko pravila ponašanja. Već pri prvom pogledu na Gradac radja se ljubav na prvi pogled. Preplavljena sam lepotom. Brzaci, senovita obala, šljnkovite plažice, huk, miris i svežina bistre vode. Saznajem od vodiča da reka Gradac nastaje spajanjem reke Zabava i Bukovičke reke a da je kanjon dug 22 km. Usput, svraćamo u Deguričku pećinu. Još uvek smo opušteni, ne znajući kakvo nas iznenadjenje čeka. Uživamo, staza laka, priroda očaravajuća, kad neko reče „Skidaj cipele, moramo kroz vodu!“ Učinilo mi se uzbudljivo. Ovo još nisam iskusila. Skidam cipele, zadižem nogavice, skidam dvoje čarapa, bez problema prelazim potok, obuvam se, sve po redu, jedne čarape, druge, zatežem pertle. Mislim, baš super, pričaću da sam bosa prelazila potok. Taman sam se spakovala, kad ubrzo, opet voda. Postupak isti. Idemo dalje. Opet brzak. Nezgodno je hodati po klizavom kamenju bos, pa se odlučujem da „žrtvujem“ jedne čarape. Stvarno je lakše. Mislim gotovo. Srećemo grupu mladića. Kažu još šest prelazaka. E tu mi „puko film“. Odustajem od podizanja nogavica a i od obuvaja i izuvanja. Cipele pakujem u ranac i preko brzaka, kamenja i blatnjavih staza idem u čarapama a farmerice, više ne zadižem. Protestuju mnogi. Komentarišu - da su znali poneli bi patike. Da su znali, ali nisu. Neko reče, prošle godine bilo je samo tri prelaska, a prethodnih godina čak ni jedan. Vodič, vidim, i sam je zbinjen i nerijatno mu. Zaključujem, ako budem ponovo dolazila poneću patike. Kad smo dvanaesti put prešli vodu i kad su rekli: „Nema više“, svi smo odahnuli, srećni što se niko nije okupao ceo.

Najzad, onako mokri, stižemo u izletište „Skok po skok“. Da umreš od smeha. Baš smo prošli skok po skok. Nedelja je, ima gostiju, neki crkveni praznik je, a nas, onako mokre, gledaju u čudu i sažaljivo. Misle, ovi su baš čudni. Došli preko vode a mogli su dovde i kolima. Samo kad smo se dokopali suvog. Zauzimamo „busiju“ kraj reke. Dovijam se, od duksa pravim suknju, farmerice sušim na suncu. I ostali rade slično. Pastrmka na žaru i ladno pivo čine da brzo zaboravimo mokru avanturu. Sat pauze koristimo za ručak, predah, neko kupuje belo kukuruzno brašno iz vodenice. Meni ne pada na pamet, pošto ga treba nositi u rancu i to uzbrdo. Poslednji put prelazimo Gradac al „na suvo“, preko brvna. Zbog tajminga, ovaj put nećemo posetiti manastir Ćelije.

Odavde put ide samo uzbrdo, obroncima Suvoborskog gorja. Umorni smo, a čeka nas četiri sata napornog uspona i visinska razlika od 360 m. Za mene priličan napor. Mladji to savladjuju ko od šale. Ja imam samo jedan cilj - da stignem na vrh. Uspevam, i to ne medju poslednjima. Još jedan ispit izdržljivosti. Najzad asfalt, parking i autobus, u kom me je čekala preobuka.

Poseta manastiru Lelić je bila eliksir za dušu. Bila sam ovde pre petnaestak godina. U crkvi su mošti vladike Nikolaja Velimirovića. Vladika je umro 1956, u Libertivilu a iz Amerike su mošti prenete tek 1991. god. U blizini manstira je njegova rodna kuća. Vladika je 2003. kanonizovan za 77. srpskog sveca, kao sveti vladika Nikolaj ohrdiski i žički i slavi se 3. maja. Nisam odolela da ovo spomenem u tekstu o planinarenju, jer sam odani poštovalac ovog velikog duhovnika, filozofa, mislioca, kniževnika, stradalnika i na kraju krajeva, sveca.

U povratku, kratko se zadržavamo u Brankovini. Nema kustosa, pa nam sveštenik (vrlo opširno) priča o Čarnojevićima koji su podigli crkvu u ovom kompleksu. Ali ništa o Desanki Maksimović. Slikamo se kraj njenog groba. Sumrak je i kišica promiče. Očekivali smo je ceo dan. Nije pala, ali smo ipak bili mokri - s nogu. Konačno idem kući, umorna, ali puna utisaka i obogaćena novim iskustvom i sklopljenim prijateljstvima. Kroz prozor autobusa uživam u čarobnom zalasku sunca.

Zdenka Kasper
PSD „Poštar“, Novi Sad